INUIT ATAQATIGIIT
INATSISARTUNI

UKA26/426

18.11.2026

Mimi Karlsen

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges senest til FM 2027 at udarbejde en handlingsplan for beskyttelse af fangstområder, havpattedyr og lokale erhvervsinteresser mod negative følger af øget skibstrafik ved Nord- og Nordvestgrønland i tilknytning til Nordvestpassagen. Handlingsplanen skal omfatte tiltag inden for Grønlands egne kompetenceområder samt muligheder for samarbejde med relevante rigsmyndigheder og internationale samarbejdspartnere.
(Medlem af Inatsisartut Isak Johannessen, Naleraq)

Først vil jeg på vegne af Inuit Ataqatigiit takke Isak Johannessen fra Naleraq for at have fremlagt et vigtigt emne til debat.
Vi ved endnu ikke, hvor meget skibstrafikken ved Nordvestgrønland vil vokse. Men øget trafik gennem Nordvestpassagen kan påvirke havmiljøet, havpattedyrenes vandringer, fangsten og det lokale erhvervsliv.
Derfor må vi være forberedte og tage højde for de mulige konsekvenser.
For nogle af indbyggerne i Nordvestgrønland er havet en del af deres daglige livsgrundlag. Fangst og fiskeri skaber indtægter og arbejdspladser, men har også betydning for vores kultur, vores fødevarer og vores mulighed for at udnytte landets ressourcer.
Vi bør derfor ikke alene betragte øget skibstrafik som en mulighed for sejlads. Vi må også undersøge, hvordan den påvirker naturen og de mennesker, der bruger havet.
Der findes allerede et grundlag for arbejdet med Pikialasorsuaq. Inuit Circumpolar Council, ICC, oprettede i 2016 en kommission om Pikialasorsuaq. Kommissionen fremlagde sin rapport i 2017. Blandt anbefalingerne var at oprette en forvaltningsordning ledet af Inuit, udpege et beskyttet område med en omkringliggende forvaltningszone samt forbedre de lokale Inuit-borgeres muligheder for at rejse mellem landene.
Arbejdet med at følge op på anbefalingerne fortsætter. I 2023 underskrev Grønland og Canada en hensigtserklæring om samarbejde vedrørende Pikialasorsuaq. I 2024 mødtes Inuit-organisationer, KNAPK, myndigheder og andre deltagere i Nuuk.
ICC's anbefalinger fra mødet understregede, at hensigtserklæringen kun omfatter en del af kommissionens anbefalinger, og at arbejdet bør fortsætte med Inuit-ledelse og reel deltagelse.

ICC's anbefalinger har også direkte relevans for dette forslag. ICC opfordrer regeringerne til at fastsætte grænser for skibstrafik og marin forskning og arbejde for, at sådanne grænser anerkendes internationalt, for eksempel gennem IMO. ICC anbefaler desuden, at ICC, Qikiqtani Inuit Association og Avannaata Kommunia bliver en del af den fælles styrekomité, og at de lokale samfund og rettighedshaverne får reel indflydelse.
Der er flere forskellige udvalg og samarbejdsfora i arbejdet med Pikialasorsuaq.
ICC's kommission blev oprettet tidligere, og ICC har også oprettet en implementeringskomité, som skal følge op på kommissionens anbefalinger. ICC og QIA arbejder desuden sammen i en teknisk komité.
Hensigtserklæringen fra 2023 lægger op til, at Grønland og Canada opretter en fælles styrekomité. I ICC's anbefalinger fra 2024 blev det samtidig fremhævet, at komitéens opgaver og Inuit-organisationernes deltagelse fortsat bør afklares nærmere.
Derfor er det ikke tilstrækkeligt blot at henvise til, at der allerede findes en samarbejdsramme.
Inuit Ataqatigiit mener, at de videre drøftelser om Pikialasorsuaq tydeligt skal undersøge konsekvenserne af øget skibstrafik.
Det bør blandt andet undersøges, hvilke områder og perioder der er særligt sårbare, hvordan trafikken kan påvirke havpattedyr og fangst, hvordan overvågning og beredskab kan tilrettelægges, og hvilke tiltag Grønland selv kan gennemføre inden for sine ansvarsområder.
Det bør også fremgå, hvor der er behov for samarbejde med myndighederne, Canada og internationale partnere.
Fangerne, kommunerne, KNAPK og Inuit-organisationerne skal inddrages fra begyndelsen. Deres viden skal bruges sammen med den videnskabelige viden, og det skal sikres, at de har de nødvendige muligheder for at deltage.
Inuit Ataqatigiit støtter derfor Naalakkersuisuts ændringsforslag, som indebærer, at arbejdet indgår i de videre drøftelser om Pikialasorsuaq.
Samtidig forventer vi, at Naalakkersuisut inddrager ICC's anbefalinger, herunder spørgsmålene om omfanget af skibstrafikken og muligheden for internationale grænser.
Pikialasorsuaq er vigtigt for naturen, men også for livsgrundlaget for de mennesker, der bruger området. Deres stemmer skal høres reelt, når der træffes beslutninger om områdets fremtid.
Tak.